

Uudenmaan maakunnan jakaminen/Pääkaupunkiseudun oma maakunta

Huomioita maakunta- ja soteuudistuksen kokonaisuuden ja toimeenpanon kannalta

1. Koko maakunta- ja soteuudistuksen pohjaksi linjattiin marraskuussa 2015, että uudistus toteutetaan 18 maakunnan mallilla. Syksyllä 2016 maakuntajaosta järjestettiin laaja lausuntokierros. Tässä yhteydessä pääkaupunkiseudulle tarjottiin mahdollisuus erillisratkaisuun, jos kunnat tekisivät siitä yhteisen esityksen. Tehty esitys ei mahdollistanut sosiaali- ja terveyspalveluiden yhdenvertaisen saatavuuden näkökulmasta riittäviä perusteita erillisratkaisun tekemiselle. Alueen kunnat eivät tehneet lausuntokierroksen yhteydessä yhteistä esitystä oman maakunnan perustamisesta.
 - koko uudistuksen pohja, kaikki valmistellut lainsäädännöt, kaikki valmisteleva työ on lähtenyt 18 maakunnasta
 - nyt esitetty 19 maakunnan perustaminen on tämän vuoksi periaatteellinen ja vaatisi kaikkien Suomen kuntien kuulemisen
 - on ennakoitavissa, että muutkin kuin pääkaupunkiseudun kunnat voivat nostaa tässä yhteydessä esille oman erillisratkaisun vaatimuksen
2. Nyt toteutettavassa 18 maakunnan mallissa mukana on 5 sote-yhteistyöalueen jatkuminen, samoin keskittämisesetuksen edellyttämät keskussairaaloiden työjaot. Uusi 19 alue veisi uudistusta väärään suuntaan, toisi mahdollisesti mukanaan päällekkäisten investointien riskin ja veisi mahdollisuuden kehittää Uudenmaan sote-palveluita ja erikoissairaanhoidon kokonaisuutena.
3. Uudenmaan maakunnan jakamiselle kahteen eri maakuntaan ei ole juridisesti sinällään esitettyä.
4. Uudenmaan jakamisen kautta sopeutustarve siirtyisi alustavien laskelmien mukaan kokonaan PKS-alueen ulkopuolelle jäävien kuntien muodostamalle maakunnalle.
5. Pelastustoimen osalta tapahtuisi iso muutos. Länsi-Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan Pelastuslaitokset tulisi jakaa kahteen maakuntaan. Ja synnyttää kaksi uutta pelastuslaitosta.
6. Maakunta- ja soteuudistusta koskeva lakipaketti on tarkoitus hyväksyä eduskunnassa touko-kesäkuun vaihteessa, lakien tullessa voimaan kesäkuussa ja vaalit voidaan tällöin pitää loka-kuussa 2018. Mikäli hallitus lähtisi muuttamaan maakuntajakoa Uudenmaan osalta, merkitäisi se virkamiesarvion mukaan koko lakipaketin käsittelyyn 6 kk viivästystä (liite: aika-tila)
7. Eduskunnan käsittelyssä olevien hallitusten esitysten mukaista toimintaa on 18 maakunnassa rakennettu lähes kaksi vuotta. Valmiudet oikean väliaikaisen hallinnon aloittamiseen kesällä 2018 on hyvät.
8. Perustuslakivaliokunta totesi lausunnossaan kesällä 2017, että uudistus on kiireellinen, tärkeä ja välttämätön. Mikäli tässä vaiheessa uudistuksen aloittamiseen tulisi uusi lisäviive, se murentaisi merkittävästi luottamusta uudistuksen toteuttamiseen.

Yllä olevien seikkojen perusteella totean, että mikäli maakunta- ja soteuudistus halutaan saada alkaamaan 1.1.2020, Uudenmaan maakunnan jakaminen kahdeksi maakunnaksi ei ole mahdollista.

20.2.2018

Päivi Nerg
VN Projektijohtaja